

Penge at spare ved at planlægge vejvedligeholdelsen

Det er en politisk beslutning, hvor meget den enkelte kommune bruger årligt på at vedligeholde sine veje. Men det er valget af metode, der er afgørende for, hvor god vedligeholdelse man opnår for pengene. For at citere en berømt skibsreder, så handler det først og fremmest om »rettidig omhu«.

Men metoden og tidsplanen, vælges af vejteknikeren.

I mange tilfælde er det spild af penge at foretage lappeløsninger på vejene, sådan som man tidligere i udbredt grad har gjort. Man får meget mere kvalitet for pengene ved at kombinere langsigtet planlægning med et databaseret styringssystem.

Det var konklusionen, da medlemmer af Kommunal Vejteknisk Forening holdt temamøde i Kolding i november 2014.

Indsamling og behandling af data

Salgs- og markedschef Bjarne Bylov Jensen og projektleder Klaus Verner Nielsen fra Grontmij A/S fortalte om planlægning af vejenes vedligeholdelse med udgangspunkt i deres virksomheds vejforvaltningssystem »RoSy PLAN beregning«.

Udover en visuel bedømmelse af vejenes tilstand fortalte de om, hvordan man kan indsamle data om vejene med avanceret elektronisk måleudstyr.

Ved hjælp af computer- og GPS-udstyr monteret i en opmålingsbil opsamles data om for eksempel bæreevne og registrering af, hvor bæreevne bør forbedres, revnedannelser i vejbelægninger, sporkøringsdybder osv. Systemet fra Grontmij kaldes for Hawkeye.

Når alle data om vejene er indsamlet, kombineres de med de forudsætninger, som kommunens vejafdeling lægger ind i RoSy. Herefter laver programmet en vedligeholdelsesplan, der tager udgangspunkt i diverse forudsætninger:

- Hvad er de optimale løsninger, og hvornår skal de udføres?
- Hvad koster de optimale løsninger, og hvilke udgifter og besparelser udløser disse løsninger i for eksempel 20 års perspektiv?
- Hvad kan man få af vedligeholdelse, hvis man »kun« vil ofte et mindre beløb end det, der angives som den optimale

investering. Og hvilke omkostninger udløser det i et længere tidsperspektiv?

- Hvordan er vejenes tilstand om for eksempel 15 år, hvis der investeres optimalt, og hvordan er tilstanden, hvis man kun ofrer det halve?

Programmet foreslår reparationsmetoder, produktpriser, afskrivningsperioder og brugstid på vejbelægninger, og udgør på den måde en stor hjælp i planlægningen af vedligeholdelsesarbejdet.

Når man har besluttet sig for et vedligeholdelsesniveau, kan programmet opstille det udbudsmateriale, som skal sendes ud til de entreprenører, der ønsker at byde på opgaven.

Mange metoder at vælge imellem

I stedet for at fortsætte med tidligere tiders lappeløsninger foreslog områdechef Bent Nielsen fra NNC Roads asfalt Sydjylland og Fyn, at man bogstavelig talt slår lapperne sammen.

»Lapperne er mest sårbare i kanterne. Hvis der skal lappes flere steder inden for kort afstand, bør man seriøst overveje i stedet at høvle vejbelægningen ned over et større areal, så man får et stort samlet felt med nyt slidlag i stedet for en masse lapper. Måske lidt dyrere nu, men langt mere holdbart på sigt«, sagde han.

Overordnet påviste, Bent Nielsen og hans kollega, projektchef Bjarne Jensen, hvordan vedligeholdelse efter en plan og udført i tide både giver veje af højere kvalitet og mere kvalitet for pengene. Et økonomisk alternativ til tidligere tiders lapperier.

Samtidig gjorde man opmærksom på, at nok er den elektroniske vedligeholdelsesplan en rigtig god hjælper, men inden man beslutter sig for, hvilke arbejder man vil sætte i gang, kræver det også et eftersyn i marken.

Her er det elektroniske system imidlertid også en god hjælp, idet det kan hjælpe med at udpege de veje, som er interessante ud fra deres vedligeholdelsesniveau.

Bent Nielsen fra NCC gjorde opmærksom på, at der hele tiden udvikles nye metoder til vedligeholdelse af vejbelægninger. Som eksempel nævnte han, hvordan man kan spare omkring 25 pct. i forhold til traditionelle metoder ved udvidelse af smalle veje.

Hvis en smal vej har en rabat med en god bærevne i form af grus eller lignende, kan der lægges striber af asfalt i siderne af vejen ved hjælp af en sideudlægger påspændt en lastbil.

Som et økonomisk overkommeligt alternativ til en reparation viste han med fotos et eksempel fra Fyn, hvor en vigtig vejstrækning var skadet af krakeleringer på vejmidten. I stedet for at forny hele vejbelægningen, blev asfalten på vejmidten fræset af over flere kilometer. Man kunne med andre ord nøjes med at etablere ny vejbelægningen på vejmidten og alligevel opnå et holdbart resultat med mange års levetid.